

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی قزوین
دانشکده دندانپزشکی

پایان نامه جهت اخذ دکترای دندانپزشکی

عنوان:

بررسی تغییرات نسبت RANKL/OPG موجود در بزاق بیماران دارای
پریودنتیت مزمن ژنرالیزه در پاسخ به درمانهای پریودنتال غیر جراحی (فاز ۱)

استاد راهنما:

دکتر زهرا علیزاده طبری

استاد مشاور:

دکتر بهارک قائدی

دکتر عباس آزادمهر

نگارش:

محمد امیر علیزاده تبریزی

شماره پایان نامه : ۵۷۶

سال تحصیلی : ۹۲-۱۳۹۱

چکیده

زمینه: غلظت بیومارکرهای بزاقی به عنوان یک تست کلینیکی برای تعیین افراد دچار بیماری فعال و برای مانیتور کردن کمی پاسخ به درمان های پریودنتال می تواند مورد استفاده قرار بگیرد. سیستم RANK/RANKL/OPG نقش مهمی در تولید و فعال سازی استئوکلاستها و در نتیجه فرایند تحلیل استخوان دارند.

هدف: هدف از انجام این مطالعه، تعیین تغییرات نسبت sRANKL-OPG موجود در بزاق بیماران دارای پریودنتیت مزمن ژنرالیزه در پاسخ به درمانهای پریودنتال غیر جراحی (فاز ۱) می باشد.

روش انجام کار: ۲۵ بیمار مبتلا به پریودنتیت مزمن و ۲۵ فرد سالم به عنوان گروه کنترل، وارد مطالعه شدند. معیار ابتلا به پریودنتیت مزمن، داشتن $PPD \geq 5mm$ ، $CAL \geq 3mm$ و وجود تحلیل استخوان در رادیوگرافی در حداقل ۵ دندان در حداقل ۲ کوادرانت، و برای گروه کنترل، $PPD \leq 3mm$ ، $CAL = 0$ و $PI \leq 20\%$ در نظر گرفته شد. از بیماران در جلسه ی اول و چهار هفته پس از SRP و از گروه کنترل در جلسه اول، ۵ میلی لیتر نمونه بزاق تهیه شد. میزان sRANKL و OPG نمونه ها توسط کیت الایزای sRANKL و OPG اندازه گیری شد.

نتایج: sRANKL و OPG در همه ی نمونه ها یافت شد. ارتباط معنی دار و مثبتی بین PI و CAL با غلظت بزاقی sRANKL و sRANKL/OPG وجود داشت ($P < 0.05$). تفاوت معنی داری بین غلظت sRANKL و sRANKL/OPG در افراد بیمار قبل از درمان و افراد سالم دیده شد (به ترتیب، $P = 0.004$ و $P = 0.001$). همچنین غلظت sRANKL و sRANKL/OPG در افراد بیمار در نتیجه ی درمان به طور معنی داری کاهش پیدا کرد (به ترتیب، $P = 0.012$ و $P = 0.011$).

در حالی که تفاوت معنا داری بین غلظت OPG در گروه سالم و بیمار دیده نشد ($P = 0.455$). همچنین غلظت OPG در نتیجه ی درمانهای پریودنتال، تغییر معنا داری پیدا نکرد ($P = 0.840$).

نتیجه گیری: همان طور که نسبت sRANKL/OPG موجود در بزاق ارزش تشخیصی برای بیماری پریودنتیت مزمن دارد، به نظر می آید از نظر کلینیکی پیش بینی کننده ی مناسبی هم برای نتایج درمانی موفق باشد. با این وجود برای تایید این نتایج، به انجام مطالعات طولی با تعداد نمونه های بیشتر نیاز است.

واژگان کلیدی: بزاق، پریودنتیت مزمن، بیومارکر، sRANKL و OPG

Abstract

Background: Salivary biomarkers of periodontitis were assessed longitudinally to determine response to therapy. RANK/RANKL/OPG system has a significant role in osteoclastogenesis, activation of osteoclasts and regulation of bone resorption.

Aim: The aim of this study was to investigate the alterations in salivary concentration of sRANKL/OPG ratio in response to nonsurgical periodontal therapy.

Materials and Methods: Twenty five patients with chronic periodontitis and 25 periodontally healthy individuals as control group were selected based on clinical evaluations. Patients with chronic periodontitis had $PPD \geq 5\text{mm}$, $CAL \geq 3\text{mm}$ and radiographic evidence of bone loss in at least 5 teeth, in at least 2 quadrants.

Healthy individuals had $PPD \leq 3\text{mm}$, $CAL = 0$ and $PI \leq 20\%$. Saliva samples were collected from control group and patients at first session.

Also, in periodontitis group saliva samples were collected four weeks after non-surgical periodontal therapy to estimate the levels of sRANKL and OPG

using enzyme linked immunosorbent assay.

Results: sRANKL and OPG were detectable in all samples. positive relationships were found between plaque index (PI) and clinical attachment level (CAL) with salivary concentrations of sRANKL and sRANKL/OPG ratio. ($P < 0.05$)

Mean concentrations of sRANKL and sRANKL/OPG ratio were significantly higher in chronic periodontitis patients before non-surgical therapy, than control group. ($P = 0.004$, $P = 0.001$, respectively) Also, salivary levels of sRANKL and sRANKL/OPG decreased significantly after non-surgical therapy ($P = 0.012$, $P = 0.011$, respectively).

In contrast, OPG concentration showed no significant differences between periodontitis and healthy groups ($P = 0.455$). In addition, no significant differences were found in salivary levels of OPG in response to therapy ($P = 0.840$).

Conclusions: These findings suggest that salivary sRANKL/OPG ratio may be helpful in diagnosis and monitoring response to therapy of periodontitis. However longitudinal studies with larger sample size are needed to confirm these results.

Key words: Saliva, chronic periodontitis, biomarker, sRANKL and OPG (osteoprotegerin)

Qazvin University of Medical Science
School of Dentistry

A Thesis for doctorate Degree in Dentistry

Title:

**Evaluation of alterations in salivary RANKL-OPG ratio of
patients with generalized chronic periodontitis in response to
nonsurgical periodontal therapies**

Supervisor Professor by:

Dr. Zahra Alizade Tabari

Consultant Professor by:

Dr. Baharak Ghaedi

DR. Abbas Azadmehr

Written by:

Mohammad Amir Alizade Tabrizi

Thesis No: 576

Year: 2013

